



MBZ-0201365

Seat No. \_\_\_\_\_

**M. A. (Education) (Sem. I) (CBCS) Examination**

**December – 2016**

**Paper - III : Philosophical Education - I**  
(New Course)

Time :  $2\frac{1}{2}$  Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના દરેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૬
- (૧.૧) શિક્ષણની સંકલ્પના લખો.
- (૧.૨) વ્યવહારવાદનાં પુરસ્કર્તાઓનાં નામ આપો.
- (૧.૩) સ્વામી વિવેકાનંદ અનુસાર શિક્ષણનો અભ્યાસક્રમ કેવો હોવો જોઈએ ?
- (૧.૪) શિક્ષણના તત્ત્વજ્ઞાનની વિભાવના સમજાવો.
- (૧.૫) મૂલ્ય એટલે શું ? કોઈ એક વ્યાખ્યા લખો.
- (૧.૬) આદર્શવાદ એટલે શું ?
- (૧.૭) મૂલ્યનાં કોઈ બે પ્રકારો બે-બે ઉદાહરણ સાથે લખો.
- (૧.૮) શ્રી અરવિંદની દૃષ્ટિએ શિક્ષણની કઈ પદ્ધતિ શ્રેષ્ઠ છે ?
- ૨ નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૨૪
- (૨.૧) મૂલ્યશિક્ષણનો એક અભિગમ ટૂંકમાં સમજાવો.
- (૨.૨) વ્યવહારવાદ અનુસાર શિક્ષણની પદ્ધતિ જણાવો.
- (૨.૩) શિક્ષણ અને તત્ત્વજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (૨.૪) શ્રી અરવિંદનો જીવન પરિચય ટૂંકમાં લખો.
- (૨.૫) જ્ઞાનમીમાંસા એટલે શું ?
- (૨.૬) આદર્શવાદના મતે શિક્ષણનો અભ્યાસક્રમ કેવો હોવો જોઈએ ?
- (૨.૭) મૂલ્યશિક્ષણની નિષ્ફળતાનાં કારણો લખો.
- (૨.૮) તત્ત્વજ્ઞાન અંતર્ગત તત્ત્વમીમાંસા એ શું છે ?
- (૨.૯) જહોન ડ્યૂઈએ સૂચવેલ શિક્ષકની ભૂમિકા નોંધો.
- (૨.૧૦) મૂલ્યનાં લક્ષણો નોંધો.

- ૩ નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છ પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : ૩૦
- (૩.૧) પ્રકૃતિવાદના મતે શિક્ષણની પદ્ધતિ, અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષક-વિદ્યાર્થી સંબંધ સમજાવો.
- (૩.૨) સ્વામી વિવેકાનંદનું શિક્ષણમાં પ્રદાન વર્ણવો.
- (૩.૩) સામાજિક અને વૈશ્વિક મૂલ્યો સમજાવી તેનાં આંતરસંબંધો વર્ણવો.
- (૩.૪) જહોન ડ્યૂઈના શૈક્ષણિક પ્રદાન વિશે વિગતે નોંધ લખો.
- (૩.૫) તત્ત્વમીમાંસા અને જ્ઞાનમીમાંસાના શિક્ષણ સંબંધિત મુદ્દા ચર્ચો.
- (૩.૬) મૂલ્યશિક્ષણના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો સવિસ્તર દર્શાવો.
- (૩.૭) તત્ત્વજ્ઞાનની મૂલ્યમીમાંસા વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- (૩.૮) વાસ્તવવાદનો અર્થ આપી તેનાં શિક્ષણનાં પાસાં વર્ણવો.

## ENGLISH VERSION

- 1 Answer each of the following questions in short : 16
- (1.1) Write the concept of Education.
- (1.2) State the names of founders of pragmatism.
- (1.3) What should be the curriculum of education according to Vivekanand ?
- (1.4) Explain the concept of Philosophy of Education.
- (1.5) What is value ? Write any one definition.
- (1.6) What is idealism ?
- (1.7) Write any two types of value with two examples of each.
- (1.8) Which is the best method of teaching according to Aurbindo ?
- 2 Answer any **eight** of the following **ten** questions : 24
- (2.1) Explain any one approach of value education.
- (2.2) Mention the methods of teaching according to pragmatism.
- (2.3) Explain the relation between Education and Philosophy.
- (2.4) State the life sketch of Aurbindo in short.

- (2.5) What is Epistemology ?
- (2.6) What should be the curriculum according to idealism ?
- (2.7) State the reasons of failure of value education.
- (2.8) What is Metaphysics as a part of Philosophy ?
- (2.9) Mention the role of teacher according to John Dewey.
- (2.10) Write the characteristics of value.

**3** Answer any **six** of the following **eight** questions in detail : **30**

- (3.1) Explain method of teaching, curriculum and teacher - student relation according to Naturalism.
  - (3.2) Describe the educational contribution of Swami Vivekananda.
  - (3.3) Explain social and global values and describe the interrelation of them.
  - (3.4) Describe the educational contribution of John Dewey.
  - (3.5) Discuss in details the Metaphysics and Epistemology of Philosophy.
  - (3.6) Explain with details the educational implications of value education.
  - (3.7) Describe the Axiology with details.
  - (3.8) State the meaning of Realism and discuss its educational aspects.
-